ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

Ο ΜΑΡΚ ΤΟΥΑΙΝ

Πολυτεχνίτης καὶ πανεπαγγελματίας. Πάντα εὔθυμος καὶ πάντα ζωηρός. Τὰ μαθητικά του χρόνια. Ὁ βούρδουλας τοῦ δασκάλου. Διπλοδαρμένος μὰ καὶ κερδισμένος!... Τὰ παζαρεύματά του. Ἕνα χαριτωμένο ἀνέκδοτό του. Ὅταν τρέχουν ἡ φοράδες ἀφρίζουν! Συνταγὴ μακροημερεύσεως. Ὅπου πληροφορεῖται τὸν... θάνατό του!... κ.τ.λ.

Ὁ Μάρκ Τουαὶν

Ὁ διάσημος Ἀμερικανὸς εὐθυμογράφος Μάρκ Τουαὶν ἔκανε στὴν ζωή του πολλὰ καὶ διάφορα ἐπαγγέλματα, τὸν στρατιωτικό, τὸν δημοσιογράφο, τὸν ναυτικό, τὸν χτίστη, τὸν ἐκδότη, τὸν κωμωδιογράφο καὶ τὸν μυθιστοριογράφο! Ἐπικρατεῖ γενικῶς ἡ ἀντίληψις ὅτι οἱ εὐθυμογράφοι εἶνε ἄνθρωποι μελαγχολικοί, ἀπισιόδοξοι, σκυθρωποί, δύστροποι. Ὁ Μάρκ Τουαὶν ἀποτελοῦσε τὴν πιὸ ἔντονη ἐξαίρεσι τοῦ κανόνος αὐτοῦ. Οὔτε στὶς κρισιμώτερες στιγμὲς τοῦ βίου του δὲν ἔχασε, ἔστω καὶ γιὰ μιὰ στιγμὴ τὴν αἰσιοδοξία του, τὴν εὐθυμία του καὶ τὸ χιοῦμορ του. Ἐξ ἄλλου ἦταν ἀπὸ μικρὸ παιδάκι πρακτικὸς σὲ ἀφάνταστο βαθμό.

Ὅταν ἦταν ἑφτὰ χρονῶν πήγαινε σ' ἕνα σχολεῖο, τοῦ ὁποίου ὁ δάσκαλος ἦταν αὐστηρώτατος καὶ συγχρόνως παραδόπισος. Ὅταν ἔπιανε ἕναν μαθητή του νὰ κάνη ἀταξίες τοῦ ἐπέβαλε νὰ πληρώση πρόστιμο πέντε δολλαρίων. Ἐὰν ὁ μαθητὴς δὲν ἔφερνε τὸ πρόστιμο, τότε, τὴν ἄλλη μέρα, τὴν ὥρα τοῦ μαθήματος, ὁ δάσκολος τὸν ἄρπαζε, τοῦ κατέβαζε τὰ παντελόνια καὶ τὸν ξυλοκοποῦσε ἀγρίως, μαυρίζοντάς του τὰ γυμνὰ ὀπίσθιά του, μὲ ἕναν τρομερὸ βούρδουλα!

Μιὰ μέρα, ὁ μικρὸς Τουαὶν ἔκαμε κάποια ἀταξία. Ὁ δάσκαλός του τὸν εἶδε καὶ τοῦ ἐπέβαλε νὰ τοῦ πάη τὴν ἑπομένη πέντε δολλάρια, εἰδ' ἄλλως θὰ τὶς ἔπρωγε μὲ τὸν βούρδουλα, μπροστὰ σ' ὅλους τοὺς μαθητάς!...

Τὸ βράδυ ὁ μικρὸς Τουαὶν διηγήθηκε στὸν πατέρα του τί εἶχε συμβῆ στὸ σχολεῖο, τὴν ποινὴ ποὺ τοῦ ἐπέβαλε ὁ δάσκαλός του καὶ τὴν ἐξευτελιστικὴ τιμωρία ποὺ τὸν περίμενε τὴν ἄλλη μέρα, ἂν δὲν τοῦ πήγαινε τὰ πέντε δολλάρια.

Ὁ πατέρας τοῦ Τουαὶν ἔγινε ἔξω φρενῶν ὅταν τὸ ἄκουσε αὐτό.

— Σὲ ἀπειλήσε πώς θὰ σὲ γυμνώση καὶ θὰ σὲ δείρη! φώναξε. Ἀ! τὸν ἄθλιο!... Ἀκοῦς ἐκεῖ νὰ θέλη νὰ ἐκθέση δημοσίᾳ καὶ νὰ μαστιγώση τὰ ὀπίσθια ἑνὸς Κλέμενς! (Αὐτὸ ἦταν τὸ οἰκογενειακό τους ὄνομα. Τὸ Τουαὶν εἶνε ψευδώνυμο). Πάρε, παιδί μου, τὰ πέντε δολλάρια νὰ τοῦ τα δώσης γιὰ ν' ἀποφύγης τὸν ἐξευτελισμό. Ὡστόσο ὅμως γιὰ νὰ μὴν σοῦ ξανάρθη ἡ ἐπιθυμία νὰ κάνης ἀταξία καὶ νὰ μᾶς ἐκθέσης στὸ μέλλον σὲ παρόμοιο κίνδυνο, θὰ σοῦ δώσω ἐγὼ τὸ ξύλο ποὺ δὲν θὰ σοῦ δώση ὁ δάσκαλός σου.

Καὶ χωρὶς νὰ χάση καιρό, ἄρπαξε τὸν μικρὸ Μάρκ καὶ τὸν ἔδειρε ἀλύπητα!...

Ὅταν τελείωσε ἡ πατρικὴ τιμωρία, ὁ Τουαὶν κάθησε σὲ μιὰ γωνιὰ καὶ μὲ τὴν συνηθισμένη του πρακτικότητα ἄρχισε νὰ κάνη διάφορες σκέψεις.

«Ἄραγε, σκέφθηκε, τὸ ξύλο ποὺ θὰ μοῦ ἔδωση αὔριο ὁ δάσκαλος ἂν δὲν τοῦ πάω τὰ πέντε δολλάρια, θἆναι χειρότερο ἀπ' αὐτὸ ποὺ μοῦδωσε ὁ μπαμπᾶς; Ὄχι βέβαια. Τότε;...»

Καὶ κατέληξε στὸ ἀκόλουθο πρακτικὸ συμπέρασμα:

«Δὲν εἶνε προτιμότερο νὰ κρατήσω γιὰ τὸν ἑαυτό μου τὰ πέντε δολλαρια ποὺ μοῦδωσε ὁ μπαμπᾶς; Βέβαια... Βεβαιότατα...»

Ἐτσέπωσε λοιπὸν τὸ πέντε δολλάρια, κι' ἀφοῦ τὶς ἔφαγε τὴν ἑπομένη κι' ἀπὸ τὸ δάσκαλό του, τράβηξε στὸ πλησιέστερο ζαχαροπλαστεῖο, ὅπου παρηγορήθηκε τρώγοντας ἐπὶ ὥρας γλυκίσματα....

***

Ὅπως εἴπαμε ὁ Τουαὶν ἦταν πρακτικώτατος. Ὅ,τι κι' ἂν ἀγόραζε τὸ ἐπαζάρευε προηγουμένως ἐπὶ ἀρκετὴ ὥρα. Ἐπαζάρευε ὅμως μὲ χιοῦμορ, κι' ἔκανε κι' αὐτὸν τὸν πωλητὴ νὰ ὑποχωρῆ στὶς ἀξιώσεις του καὶ τὶς παροξενειές του.

Μιὰ μέρα στὴ Νέα Ὑόρκη μπῆκε σ' ἕνα βιβλιοπωλεῖο γιὰ ν' ἀγοράση τὸ καινούργιο ρομάντζο κάποιου συγγραφέως.

— Πόσο ἔχει; ρώτησε τὸ βιβλιοπώλη.

— Τέσσερα δολλάρια, κύριε, ἀποκρίθηκε ὁ βιβλιοπώλης.

— Πολὺ καλά. Τί ἔκπτωσι κάνετε στοὺς δημοσιογράφους;

— Σαράντα τοῖς ἑκατόν.

— Ὡραῖα. Ἐγὼ εἶμαι δημοσιογράφος. Καὶ στοὺς συγγραφεῖς τί ἔκπτωσι κάνετε;

— Ἐπίσης σαράντα τοῖς ἑκατό.

— Πολὺ ὡραῖα, εἶμαι καὶ συγγραφεύς. Καὶ στοὺς ἐκδότας τί ἔκπτωσι κάνετε;

Ἐπίσης σαράντα τοῖς ἑκατό.

— Θαυμάσια! ἀποκρίθηκε ὁ Τουαὶν Εἶμαι καὶ ἐκδότης. Ἀφαιρέσατε λοιπὸν ἀπ' τὴν ἀξία τοῦ βιβλίου τὶς τρεῖς ἔκπτώσεις ποὺ ὑποσχεθήκατε καὶ στεῖλτε μου στὸ σπίτι τὸν λογαριασμό. Ὁρίστε τὸ ἐπισκεπτήριό μου.

Κατάπληκτος καὶ φουρκισμένος ὁ βιβλιοπώλης ἦταν ἕτοιμος νὰ βρίση τὸν παράξενο αὐτὸ ἀγοραστή. Συγκρατήθηκε ὅμως καὶ τοῦ εἶπε εἰρωνικά:

— Συγνώμην, κύριε, ἂν γίνουν ἡ τρεῖς ἔκπτώσεις κάνει νὰ πᾶρτε καὶ ὀγδόντα σέντς ρόστα.

— Ἀ! Ἔτσι; πολὺ καλά, τὰ δέχομαι, ἀποκρίθηκε ὁ Τουαίν. Καὶ γιὰ νὰ μὴν κάνετε τὸν κόπο νὰ τὰ στεῖλτε στὸ σπίτι, τὰ παίρνω τώρα ἀμέσως!....

Καὶ ἄπλωσε τὸ χέρι του.

Ὁ βιβλιοπώλης ποὺ ἐν τῷ μεταξὺ εἶχε ἰδῆ τὸ ἐπισκεπτήριο ἄνοιξε γελῶντας τὸ ταμεῖο του καὶ μέτρησε στὸν Τουαὶν τὰ ὀγδόντα σέντς.

Ὁ δάσκαλος τὸν ἄρπαζε, τοῦ κατέβαζε τὰ παντελόνια καί...

***

Κάποτε σὲ μιὰ ἔκθεσι τοῦ ἔδειξαν τὸ ἀγαλματάκι μιᾶς γυναικὸς ποὺ ἔτρεχε.

— Δὲν εἶνε καθόλου πιθανοφανὴς ἡ παράστασις αὐτή, παρετήρησε ὁ Τουαίν, γιατὶ ἡ νέα δὲν ἔχει ἀφρούς στὸ στόμα της. Ἐγὼ τοὐλάχιστον δὲν ἔχω ἰδῆ ποτέ μου φοράδα νὰ τρέχη, χωρὶς νὰ βγάζη ἀφροὺς ἀπὸ τὸ στόμα της!....

Ὁ Τουαὶν ἔφθασε, ὡς γνωστὸν σὲ βαθύτατο γῆρας, ἦταν δὲ πάντοτε ροδαλὸς καὶ ἀκμαῖος. Ὅταν τὸν ρωτοῦσαν ποῦ ὀφείλετο ἡ μακροζωΐα του, ἔδινε τὴν ἀκόλουθη συνταγή:

«Πηγαίνω στὸ κρεββάτι μου καὶ πλαγιάζω τὸ πρωῒ ὅταν δὲν ἔχει σηκωθῆ ἀκόμη κανένας ποὺ νὰ μπορῆ νὰ μοῦ κρατήση συντροφιά. Στὶς ὀχτὼ τὸ πρωῒ τρώω ψωμὶ μὲ καφὲ καὶ ὡς τὶς ἑφτὰ τὸ βράδυ δὲν βάζω οὔτε μπουκιὰ στὸ στόμα μου. Αὐτὸ μοῦ κάνει καλό. Δὲν εἶχα ποτὲ σεῖη ζωή μου οὔτε τὸν περσμικρὸν πονοκέφαλο. Ἡ μόνη μου κατάχρησις εἶνε ὁ καπνός. Ἀποφεύγω νὰ καπνίζω... δυὸ τσιγάρα συγχρόνως! Δὲν καπνίζω ὅταν... κοιμοῦμαι! Δὲν ἀφίνω τὸ τσιγάρο ἀπ' τὸ στόμα μου ὅταν εἶμαι ξύπνιος. Ὅσον ἀφορᾶ τὸ ποιότ ἔχω ὡς ἀρχὴν νὰ κρατῶ συντροφιὰ στοὺς ἄλλους χωρὶς νὰ πίνω καὶ πολύ. Πουθενὰ ἀλλοῦ δὲν ἔχω κάνει κατάχρησι παρὰ μόνο στὸν ὕπνο. Αὐτὲς ἡ συνήθειές μου μοῦ ἐπροστάτευσαν μέχρι σήμερα τὴ ζωὴ καὶ τὴν ὑγεία μου».

***

Κάποτε ποὺ ὁ Τουαὶν βρισκόταν στὴν ἐξοχὴ διάβασε σὲ μιὰ ἐφημερίδα τῆς Νέας Ὑόρκης τὴν εἴδησι τοῦ θανάτου του καὶ μιὰ μακροσκελῆ νεκρολογία. Χωρὶς νὰ θυμώση καθόλου, πῆγε στὸ τηλεγραφεῖο κ' ἔστειλε στὸν διευθυντὴ τῆς ἐφημερίδος τὸ ἑξῆς τηλεγράφημα:

«Νομίζω ὅτι ἡ εἴδησίς σας περὶ θανάτου μου εἶνε κάπως ὑπερβολική. Ὁπωσδήποτε θὰ κάνω κι' ἐγὼ ἔρευνες γιὰ τὰ ἐξακριβώσω ἂν ἡ εἴδησις εἶνε ἀκριβής!... **Μάρκ Τουαὶν».**

τά τους. Μαζὺ μὲ τοὺς ἄλλους πῆγε κ' ἕνας Τοῦρκος κτηματίας ἀπ' τὸ Λαγαῦει τῆς Ἡραίας, Ραστέμης λεγόμενος. Ὁ Ραστέμης μόλις εἶδε τὰ κεφάλια τὰ γνώρισε, μὰ δὲν εἶπε σὲ κανένα τὸ μυστικό. Φεύγοντας μολαταῦτα ἀπ' τὸ μέρος ποὺ τἄχαν ἐκθέσει ψιθύρισε:

— Καϋμένε Ρόβη!.... Καϋμένε Τσατσεράνη!...

Ἔτσι μαθεύτηκε τὸ μυστικὸ καὶ κατέβαλαν πολλὲς ἐνέργειες ὁ Δημητράκης Παπούτας κ' ὁ Νικηταρᾶς γιὰ νὰ γλυτώσουν...

***

Γέρος πειὰ ὁ Κόλιας ὅταν ἐξεράγη ἡ Ἐπανάστασις, βλόγησε τὰ παιδιά του, ποὖφευγαν γιὰ νὰ πᾶν νὰ ἀγωνισθοῦν κατὰ τοῦ τυράννου. Ὕστερα ἀνέβηκε σ' ἕνα φορεῖο καὶ τὸν μετέφεραν ἔξω ἀπ' τὴν Τρίπολι, ὅπου βρίσκονταν ὁ Κολοκοτρώνης. Ἐκεῖ ἔδινε στὸν πολυαγαπητό του Θοδωράκη πολύτιμες συμβουλὲς σχετικὲς μὲ τὴν πολιορκία τῆς πρωτευούσης τοῦ Μωριᾶ.

Κατόπιν ὁ Κόλιας γύρισε σεὴν Παλούμπα καὶ σύνταξε τὴ διαθήκη του, ποὺ σώζεται ὡς σήμερα στὰ χέρια τῶν ἀπογόνων του. Διὰ τῆς διαθήκης του ζητοῦσε συγχώρησι ἀπὸ ἐχθροὺς καὶ φίλους καὶ μοίραζε τὴν περιουσία του στὰ παιδιά του, γνήσια καὶ νόθα. Ὅταν ἐπέδραμε στὸ Μωριᾶ ὁ Ἰμβραὴμ, ὁ Κόλιας μετεφέρθη στὴ μονὴ τοῦ Προδρόμου, στὴ Δημητσάνα, ὅπου καὶ πέθανε στὰ 1827, σὲ βαθύτατο γῆρας....

Ἂς εἶνε αἰωνία ἡ μνήμη τοῦ γενναίου καὶ ἡρωϊκοῦ αὐτοῦ πολεμιστοῦ!...

Χ. ...